Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 8 marca 2017 r.**

Odwołanie — Pomoc państwa — Artykuł 107 ust. 1 TFUE — Artykuł 106 ust. 2 TFUE — Środek władz duńskich na rzecz duńskiego nadawcy publicznego TV2/Danmark — Rekompensata kosztów związanych z wykonywaniem obowiązków świadczenia usługi publicznej — Decyzja uznająca pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym

W sprawie C-660/15 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 8 grudnia 2015 r.,

Viasat Broadcasting UK Ltd, z siedzibą w Londynie (Zjednoczone Królestwo), reprezentowana przez M. Honorégo i S.E. Kalsmosego-Hjelmborga, advokater,

wnosząca odwołanie,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

Komisja Europejska, reprezentowana przez L. Grønfeldt, L. Flynna i B. Stromsky'ego, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

Królestwo Danii, reprezentowane przez M.C. Thorninga, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez R. Holdgaarda, advokat,

TV2/Danmark A/S, z siedzibą w Odense (Dania), reprezentowana przez O. Koktvedgaarda, advokat,

interwenienci w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), prezes izby, E. Regan, J.C. Bonichot, A. Arabadjiev i C.G. Fernlund, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Wahl,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po wysłuchaniu opinii rzecznika generalnego na rozprawie w dniu 10 listopada 2016 r.,

* Język postępowania: angielski.

wydaje następujący

Wyrok

1 W swoim odwołaniu Viasat Broadcasting UK Ltd (zwana dalej „Viasat" lub „spółką Viasat") wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 24 września 2015 r., Viasat Broadcasting UK/Komisja (T-125/12, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2015:687), oddalającego jej skargę na decyzję Komisji 2011/839/UE z dnia 20 kwietnia 2011 r. w sprawie środków podjętych przez Danię (C 2/03) na rzecz TV2/Danmark (Dz.U. 2011, L 340, s. 1, zwaną dalej „sporną decyzją"), w której Komisja Europejska uznała wprawdzie, że różne środki podjęte przez Królestwo Danii na rzecz TV2/Danmark (zwanej dalej „TV2") mają charakter pomocy państwa, ale uznała, że należy postrzegać je jako zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE.

Okoliczności powstania sporu

2 W pkt 1–17 zaskarżonego wyroku Sąd w następujący sposób przedstawił okoliczności powstania sporu:

„1. Niniejsza skarga ma za przedmiot wniosek o stwierdzenie nieważności [spornej] decyzji […] w zakresie, w jakim stwierdza się w niej, że [środki podjęte przez Królestwo Danii na rzecz TV2], choć stanowią pomoc państwa, są niemniej jednak zgodne z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 106 ust. 2 TFUE. Skarga owa została złożona przez [Viasat], [będącą] prowadzącą działalność na rynku duńskim komercyjną spółką nadawczą konkurującą bezpośrednio z duńską spółką nadawczą TV2/Danmark A/S (zwaną dalej »TV2 A/S«).

2. Spółka TV2 A/S została stworzona w celu zastąpienia, ze skutkiem w zakresie księgowości i podatków od dnia 1 stycznia 2003 r., samodzielnego przedsiębiorstwa państwowego [TV2], utworzonego w 1986 r. na mocy Lov n° 335 om ændring af Lov om radio-og fjernsynsvirksomhed (ustawy zmieniającej ustawę o radiofonii i telewizji) z dnia 4 czerwca 1986 r. Spółka TV2 A/S, tak jak jej poprzednik, TV2, jest drugą co do wielkości stacją telewizji publicznej w Danii, podczas gdy największą jest Danmarks Radio (zwane dalej »DR«).

3. Misja spółki TV2 A/S, tak jak wcześniej misja TV2, polega na produkcji i nadawaniu ogólnokrajowych i regionalnych programów telewizyjnych. Nadawanie to może odbywać się zwłaszcza za pośrednictwem urządzeń radiodyfuzyjnych, satelitarnych oraz łączy kablowych. Zasady regulujące zobowiązania TV2 A/S i TV2 z zakresu usług publicznych określa duński minister kultury.

4. Na ogólnokrajowym duńskim rynku telewizyjnym, oprócz nadawców publicznych, działają także nadawcy komercyjni. Chodzi zwłaszcza o [Viasat] oraz o grupę tworzoną przez spółki SBS TV A/S i SBS Danish Television Ltd (zwaną dalej »grupą SBS«).

5. TV2 zostało utworzone dzięki oprocentowanej pożyczce państwowej, a jego działalność, podobnie jak działalność DR, miała być finansowana z wpływów z opłat abonamentowych uiszczanych przez wszystkich duńskich telewidzów. Ustawodawca duński zdecydował jednak, że TV2, w odróżnieniu od DR, będzie miało ponadto możliwość skorzystania zwłaszcza z wpływów z reklam.

6. W następstwie skargi wniesionej do Komisji Wspólnot Europejskich w dniu 5 kwietnia 2000 r. przez spółkę SBS Broadcasting AS/Tv Danmark, innego nadawcę komercyjnego obecnego na rynku duńskim, system finansowania TV2 stał się przedmiotem badania przeprowadzonego przez tę instytucję w decyzji 2005/217/WE z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie środków podjętych przez Danię na rzecz [TV2] (Dz.U. 2006, L 85, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2006, L 368, s. 1, zwanej dalej »decyzją TV2 I«). Decyzja owa dotyczyła okresu obejmującego lata 1995–2002 i odnosiła się do

następujących środków: wpływów z opłat abonamentowych, przelewów z funduszu przeznaczonego na finansowanie TV2 (fundusz TV2 oraz Radiofonden), kwot przyznanych doraźnie, zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych, zwolnienia z obowiązku spłaty odsetek i odroczenia spłaty rat pożyczek udzielonych TV2 w chwili utworzenia tego przedsiębiorstwa, gwarancji państwa na kredyty operacyjne oraz korzystnych warunków wnoszenia opłat z tytułu wykorzystywania ogólnokrajowych częstotliwości nadawczych (zwanych dalej łącznie »rozpatrywanymi środkami«). Wreszcie, dochodzenie Komisji dotyczyło także wydanego TV2 pozwolenia na nadawanie w systemie sieciowym za pośrednictwem częstotliwości lokalnych oraz spoczywającego na wszystkich właścicielach anten zbiorczych obowiązku emitowania za pośrednictwem ich urządzeń programów TV2 należących do kategorii usług publicznych.

7. Po przeprowadzeniu badania rozpatrywanych środków Komisja stwierdziła, że stanowią one pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE (obecnie art. 107 ust. 1 TFUE). Doszła ona do tego wniosku w oparciu o ocenę, zgodnie z którą mechanizm finansowania TV2 służący zrekompensowaniu poniesionego przez to przedsiębiorstwo kosztu świadczenia usługi publicznej nie spełniał drugiej i czwartej z czterech przesłanek ustanowionych przez Trybunał w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg [(C-280/00, EU:C:2003:415) (zwanych dalej »przesłankami Altmark«)].

8. Komisja poza tym rozstrzygnęła, że wspomniana pomoc przyznana TV2 przez Królestwo Danii w latach 1995–2002 w postaci opłat i innych środków opisanych w decyzji TV2 I była zgodna z rynkiem wewnętrznym w myśl art. 86 ust. 2 WE (obecnie art. 106 ust. 2 TFUE), z wyjątkiem kwoty 628,2 mln DKK (koron duńskich), które instytucja ta uznała za nadmierną rekompensatę (motyw 163 i art. 1 decyzji TV2 I). Komisja tym samym nakazała Królestwu Danii odzyskanie tej kwoty wraz z odsetkami od spółki TV2 A/S (art. 2 decyzji TV2 I), która w między czasie zastąpiła TV2 (zob. pkt 2 powyżej).

9. Ponieważ odzyskanie pomocy, o którym mowa w art. 2 decyzji TV2 I, sprawiło, że TV2 A/S stała się niewypłacalna, Królestwo Danii zgłosiło Komisji pismem z dnia 23 lipca 2004 r. projekt dokapitalizowania tej spółki. Jeśli chodzi o kwestię środków finansowanych przez państwo, projekt ten przewidywał z jednej strony wkład kapitałowy w wysokości 440 mln DKK, a z drugiej strony – przekształcenie w kapitał pożyczki państwowej w wysokości 394 mln DKK. Decyzją C(2004) 3632 wersja ostateczna z dnia 6 października 2004 r. w sprawie pomocy państwa N 313/2004 dotyczącą dokapitalizowania TV2 A/S (Dz.U. 2005, C 172, s. 3, zwaną dalej »decyzją w sprawie dokapitalizowania«), Komisja uznała, że dwa planowane na rzecz spółki TV2 A/S środki były »konieczne do zrekonstruowania kapitału, którego TV2 [A/S] […] potrzebowała po przekształceniu w spółkę akcyjną, aby móc realizować powierzoną jej misję publiczną« (motyw 53 decyzji o dokapitalizowaniu). W konsekwencji Komisja postanowiła »stwierdzić, że wszelkie środki pomocy państwa, które mogłyby być związane z przewidzianym dokapitalizowaniem spółki TV2 A/S, są zgodne ze wspólnym rynkiem w myśl art. 86 ust. 2 WE« (motyw 55 decyzji o dokapitalizowaniu) [tłumaczenie nieoficjalne].

10. Decyzja TV2 I stała się przedmiotem czterech skarg o stwierdzenie nieważności wniesionych z jednej strony przez spółkę TV2 A/S (sprawa T-309/04) oraz przez Królestwo Danii (sprawa T-317/04), a z drugiej strony – przez konkurentów spółki TV2 A/S, czyli spółkę Viasat (sprawa T-329/04) i grupę SBS (sprawa T-336/04).

11. Wyrokiem z dnia 22 października 2008 r., TV2/Danmark i in./Komisja [(T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457)], Sąd stwierdził nieważność decyzji TV2 I. [W pkt 124 owego wyroku] Sąd uznał, że Komisja zgodnie z prawem stwierdziła, iż realizacja misji publicznej powierzonej TV2 odpowiada definicji usług w zakresie nadawania świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym […]. Sąd stwierdził jednak również, że decyzja TV2 I była pod wieloma względami wadliwa, co ostatecznie doprowadziło do stwierdzenia jej nieważności.

12. Tak więc, po pierwsze, Sąd, dokonując oceny tego, czy środki, o których mowa w decyzji TV2 I, wiązały się z wykorzystaniem zasobów państwowych, stwierdził, że Komisja nie uzasadniła swojej decyzji w zakresie faktycznego uznania wpływów z reklam za lata 1995 i 1996 za zasoby państwowe [(wyrok z dnia 22 października 2008 r., TV2/Danmark i in./Komisja, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, pkt 160–167)]. Po drugie, Sąd stwierdził, że dokonana przez Komisję ocena tego, czy druga i czwarta z przesłanek Altmark zostały spełnione, nie została oparta na rzetelnej analizie konkretnych przyczyn prawnych i ekonomicznych, w świetle których ustalona została kwota opłat abonamentowych przekazanych TV2. W konsekwencji decyzja TV2 I była dotknięta brakiem uzasadnienia w tej kwestii [(wyrok z dnia 22 października 2008 r., TV2/Danmark i in./Komisja, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, pkt 224–233). Po trzecie, Sąd stwierdził, że wnioski Komisji dotyczące oceny zgodności pomocy w świetle art. 86 ust. 2 WE, a w szczególności istnienia nadmiernej rekompensaty, również były dotknięte brakiem uzasadnienia. Wedle Sądu wspomniany brak uzasadnienia wynikał z braku przeprowadzenia przez Komisję rzetelnego badania konkretnych przyczyn prawnych i ekonomicznych, które legły u podstaw ustalenia kwoty opłat abonamentowych przekazywanej TV2 w okresie objętym dochodzeniem [(wyrok z dnia 22 października 2008 r., TV2/Danmark i in./Komisja, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, pkt 192, 197–203)].

13. Decyzja dotycząca dokapitalizowania stała się przedmiotem dwóch wniesionych przez grupę SBS i [spółkę Viasat] skarg o stwierdzenie nieważności. Dwoma postanowieniami wydanymi w dniu 24 września 2009 r. Sąd umorzył postępowania w sprawie tych skarg ze względu na stwierdzenie nieważności decyzji TV2 I oraz ścisły związek między wynikającym z tej decyzji obowiązkiem odzyskania pomocy a środkami będącymi przedmiotem decyzji w sprawie dokapitalizowania [(postanowienia z dnia 24 września 2009 r.: SBS TV i SBS Danish Television/Komisja, T-12/05, niepublikowane, EU:T:2009:357; Viasat Broadcasting UK/Komisja, T-16/05, niepublikowane, EU:T:2009:358)].

14. W następstwie stwierdzenia nieważności decyzji TV2 I Komisja dokonała ponownego zbadania rozpatrywanych środków. Przy tej okazji zwróciła się do Królestwa Danii i spółki TV2 A/S o udzielenie informacji, a ponadto otrzymała uwagi stron trzecich.

15. Komisja przedstawiła wynik ponownego zbadania rozpatrywanych środków w [spornej] decyzji, która stała się również przedmiotem niniejszej skargi, a także skargi wniesionej przez TV2 A/S [(sprawa TV2/Danmark/Komisja, T-674/11, EU:T:2015:684)], w odniesieniu do której Sąd zajął stanowisko w ogłoszonym dzisiaj wyroku.

16. [Sporna] decyzja dotyczy środków podjętych na rzecz TV2 w latach 1995–2002. Jednak w swojej analizie Komisja uwzględniła także skutkujące dokapitalizowaniem środki podjęte w 2004 r. w następstwie wydania decyzji TV2 I.

17. W [spornej] decyzji Komisja podtrzymała swoje stanowisko co do uznania rozpatrywanych środków przyznanych na rzecz TV2 za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (motyw 153 [spornej] decyzji). W pierwszej kolejności instytucja ta stwierdziła, że wpływy z reklam za lata 1995 i 1996 stanowią zasoby państwowe (motyw 90 [spornej] decyzji), a następnie, sprawdzając istnienie selektywnej korzyści, stwierdziła, że rozpatrywane środki nie spełniają drugiej i czwartej z przesłanek Altmark (motyw 153 [spornej] decyzji). Chociaż w decyzji TV2 I Komisja stwierdziła, że suma 628,2 mln DKK stanowi nadmierną rekompensatę niezgodną

z art. 86 ust. 2 WE, to w [spornej] decyzji jednak oceniła, że jest to odpowiednia w przypadku spółki TV2 A/S rezerwa kapitału własnego (motyw 233 [spornej] decyzji). W sentencji [spornej] decyzji Komisja stwierdziła zatem, co następuje:

»Artykuł 1

Środki wdrożone przez Danię na korzyść [TV2] w latach 1995–2002 w formie dochodów z opłat abonamentowych i innych środków omówionych w niniejszej decyzji są zgodne z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 106 ust. 2 [TFUE]«".

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

3 Skargą złożoną w sekretariacie Sądu w dniu 14 marca 2012 r. spółka Viasat wniosła o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.

4 Spółka Viasat powołała się na niezgodność z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa przyznanej TV2, podnosząc dwa zarzuty. Zarzut pierwszy dotyczył naruszenia prawa przez Komisję, która przy dokonywaniu oceny przedmiotowych środków z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE nie uwzględniła drugiej i czwartej z przesłanek Altmark. Zarzut drugi dotyczył uchybienia przez Komisję spoczywającemu na niej obowiązkowi uzasadnienia, ponieważ instytucja ta bez podania uzasadnienia uznała, że art. 106 ust. 2 TFUE miał zastosowanie w rozpatrywanym przypadku, chociaż druga i czwarta z przesłanek Altmark nie były spełnione.

5 Z zaskarżonym wyroku Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji w zakresie, w jakim Komisja uznała, że przekazane TV2 za pośrednictwem funduszu TV2 wpływy z reklam za lata 1995 i 1996 stanowią pomoc państwa, a w pozostałym zakresie oddalił skargę.

6 Wyrokiem z dnia 24 września 2015 r., TV2/Danmark/Komisja (T-674/11, EU:T:2015:684), w sprawie skargi TV2, Sąd stwierdził nieważność spornej decyzji w zakresie, w jakim zakwalifikowała ona jako pomoc państwa wpływy z reklam uzyskane przez TV2 w latach 1995 i 1996.

Żądania stron

7 Spółka Viasat wnosi do Trybunału o:

— tytułem żądania głównego – uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim oddala on jej skargę, stwierdzenie nieważności spornej decyzji, a także obciążenie Komisji kosztami postępowania przed Sądem i przed Trybunałem, oraz

— tytułem żądania ewentualnego – uchylenie zaskarżonego wyroku, odesłanie sprawy do Sądu do ponownego rozpoznania i zastrzeżenie orzeczenia w przedmiocie kosztów.

8 Komisja wnosi do Trybunału o:

— oddalenie odwołania oraz

— obciążenie spółki Viasat kosztami postępowania w obydwu instancjach.

9 Królestwo Danii wnosi do Trybunału o oddalenie odwołania.

10 TV2 wnosi do Trybunału o:

— tytułem żądania głównego – oddalenie odwołania;

— tytułem żądania ewentualnego – utrzymanie w mocy skutków zaskarżonego wyroku i spornej decyzji, oraz

— obciążenie spółki Viasat kosztami postępowania.

W sprawie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

11 Po przedstawieniu opinii przez rzecznika generalnego, pismem z dnia 3 stycznia 2017 r. spółka Viasat wniosła do Trybunału o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania. Na poparcie swojego wniosku spółka Viasat podniosła, że opinia rzecznika generalnego przeinacza niektóre jej argumenty i podnosi argumenty odmienne, które nie były przedmiotem dyskusji między stronami.

12 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem Trybunał może w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

13 Jednak ów statut i ów regulamin nie dają zainteresowanym stronom możliwości przedkładania uwag w odpowiedzi na opinię przedstawioną przez rzecznika generalnego (zob. wyrok z dnia 4 września 2014 r., Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).

14 W tym względzie z art. 252 akapit drugi TFUE wynika, że zadaniem rzecznika generalnego jest publiczne przedstawienie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych opinii w sprawach, które wymagają jego zaangażowania, przy czym Trybunał nie jest związany ani tą opinią, ani jej uzasadnieniem. W konsekwencji okoliczność, że jedna ze stron nie zgadza się ze wspomnianą opinią, bez względu na to, jakie kwestie poruszono w tej opinii, nie może sama w sobie stanowić uzasadnienia dla otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo (zob. wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Rada/Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, pkt 60, 61 i przytoczone tam orzecznictwo).

15 Trybunał po wysłuchaniu rzecznika generalnego uważa zatem, że dysponuje wszystkimi informacjami niezbędnymi do wydania rozstrzygnięcia i że informacje te były przedmiotem dyskusji między stronami.

16 W świetle powyższych rozważań Trybunał uznaje, że nie ma potrzeby zarządzać otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie odwołania

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia art. 106 ust. 2 TFUE

Argumentacja stron

17 W zarzucie pierwszym Viasat twierdzi, że Sąd obraził prawo poprzez uznanie, iż w ramach dokonanej przez Komisję oceny proporcjonalności przedmiotowych środków z punktu widzenia wymogów stawianych przez art. 106 ust. 2 TFUE, w szczególności tych, zgodnie z którymi, po pierwsze, stosowanie norm traktatów musi stanowić przeszkodę w wykonywaniu powierzonych zadań, a po drugie, wykonywanie tego zadania nie może naruszać rozwoju handlu w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii Europejskiej, instytucja ta nie była zobowiązana do uwzględnienia okoliczności, że owe środki nie spełniały drugiej i czwartej z przesłanek Altmark. Zgodnie z tymi przesłankami parametry, na których podstawie obliczona jest rekompensata za wykonanie usługi publicznej, muszą być wcześniej ustalone w obiektywny i przejrzysty sposób, a owa rekompensata powinna zostać określona na podstawie analizy kosztów, jakie przeciętne, prawidłowo zarządzane przedsiębiorstwo poniosłoby na wykonanie zadań z zakresu danej usługi publicznej.

18 Viasat podnosi, że z brzmienia art. 106 ust. 2 TFUE wynika, iż wymóg, zgodnie z którym stosowanie norm traktatów, w szczególności reguł konkurencji, musi stanowić przeszkodę w wykonywaniu zadań, należy interpretować w ten sposób, że odsyła on do innych przepisów traktatu. Tak więc w ramach oceny zgodności pomocy państwa z punktu widzenia owego art. 106 ust. 2 należy wcześniej zbadać te inne przepisy. Zatem w niniejszym przypadku w ramach tej oceny należy zdaniem spółki Viasat zbadać, czy każda z przesłanek Altmark stanowiła przeszkodę w wykonaniu zadań z zakresu usługi publicznej powierzonych TV2, czy też jej nie stanowiła. Gdyby owo badanie zostało przeprowadzone, Komisja stwierdziłaby, że podjęcie na rzecz TV2 środków spełniających drugą i czwartą z przesłanek Altmark nie stanowiłoby przeszkody w wykonywaniu tych zadań.

19 Zdaniem spółki Viasat, w celu zapewnienia poszanowania wymogów dotyczących przeszkody w wykonywaniu przedmiotowych zadań i braku naruszenia rozwoju handlu w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii, Komisja powinna była również zażądać od Królestwa Danii, aby udowodniło, iż poszanowanie drugiej i czwartej z przesłanek Altmark przeszkodziłoby w wykonywaniu zadań z zakresu ogólnego interesu gospodarczego powierzonych TV2.

20 Komisja, Królestwo Danii oraz TV2 A/S uważają, że zarzut nie jest zasadny.

Ocena Trybunału

21 W zarzucie pierwszym Viasat podnosi, że Sąd obraził prawo stwierdzeniem, iż Komisja nie była zobowiązana w ramach oceny na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE uwzględnić drugiej i czwartej z przesłanek Altmark w celu zbadania, czy poszanowanie wspomnianych przesłanek przeszkodziłoby w wykonywaniu przez TV2 zadań, które zostały jej powierzone.

22 W tym względzie należy przypomnieć, że aby środek krajowy mógł zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, po pierwsze, musi mieć miejsce interwencja państwa lub przy użyciu zasobów państwowych, po drugie, interwencja ta musi być w stanie wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi, po trzecie, musi przyznawać beneficjentowi selektywną korzyść, a po czwarte, musi ona zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem (zob. podobnie wyrok z dnia 2 września 2010 r., Komisja/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

23 Ponieważ przesłanki te muszą być spełnione łącznie, środek krajowy nie może zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa, jeśli jedna z nich nie jest spełniona. Jeśli natomiast wszystkie wspomniane przesłanki są spełnione, środek ów stanowi pomoc państwa i wobec tego, z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, jest niezgodny z rynkiem wewnętrznym.

24 Co się tyczy trzeciego kryterium zakwalifikowania danego środka jako pomocy państwa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem za pomoc państwa uznaje się interwencje, które, niezależnie od ich formy, mogą uprzywilejowywać przedsiębiorstwa w sposób bezpośredni lub pośredni lub które winny być uznane za korzyść gospodarczą, jakiej przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych (zob. w szczególności wyrok z dnia 30 czerwca 2016 r., Belgia/Komisja, C-270/15 P, EU:C:2016:489, pkt 34).

25 Należy jednak przypomnieć, że Trybunał wyjaśnił, iż w zakresie, w jakim interwencję państwa należy uznać za rekompensatę stanowiącą świadczenie wzajemne za świadczenia przedsiębiorstw będących beneficjentami w celu wykonania zobowiązań do świadczenia usług publicznych, tak że przedsiębiorstwa te w rzeczywistości nie uzyskują z tego tytułu korzyści finansowych, a zatem interwencja taka nie skutkuje uprzywilejowaniem tych przedsiębiorstw względem przedsiębiorstw konkurencyjnych, interwencja ta nie mieści się w zakresie stosowania art. 107 ust. 1 TFUE (zob. wyrok z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, pkt 87).

26 Zgodnie z pkt 88–93 wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), aby można było uniknąć zakwalifikowania takiej interwencji jako pomocy państwa, muszą być spełnione pewne przesłanki. Po pierwsze, przedsiębiorstwo będące beneficjentem powinno być rzeczywiście zobowiązane do wykonywania zobowiązań z zakresu usług publicznych i zobowiązania te powinny być wyraźnie określone. Po drugie, parametry, na podstawie których obliczona została rekompensata, muszą być wcześniej ustalone w obiektywny i przejrzysty sposób. Po trzecie, rekompensata nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia kosztów poniesionych w celu wykonania zobowiązań z zakresu usług publicznych. Po czwarte, poziom rekompensaty powinien zostać określony na podstawie analizy kosztów, jakie przeciętne przedsiębiorstwo, prawidłowo zarządzane i odpowiednio wyposażone w środki umożliwiające świadczenie żądanych usług publicznych, poniosłoby na wykonanie takich zobowiązań.

27 W razie gdyby przesłanki wymienione w punkcie poprzedzającym nie były spełnione, a przedmiotowy środek krajowy przysparzał selektywną korzyść przedsiębiorstwu będącemu jego beneficjentem, i gdyby ponadto pozostałe kryteria wskazane w art. 107 ust. 1 TFUE były spełnione, środek ten stanowiłby pomoc co do zasady niezgodną z rynkiem wewnętrznym.

28 Co się tyczy art. 106 ust. 2 TFUE, przepis ten stanowi, że przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym podlegają normom traktatów, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych, i że rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii.

29 Jak wynika z orzecznictwa, samo brzmienie art. 106 ust. 2 TFUE wskazuje, że odstępstwa od norm traktatów są dopuszczalne jedynie wtedy, jeśli są konieczne do wykonywania poszczególnych zadań powierzonych przedsiębiorstwu zobowiązanemu do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym (zob. podobnie wyroki: z dnia 23 października 1997 r., Komisja/Francja, C-159/94, EU:C:1997:501, pkt 54; z dnia 28 lutego 2013 r., Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12, EU:C:2013:127, pkt 106).

30 W tym względzie z orzecznictwa Trybunału wynika, że nie jest konieczne, by równowaga finansowa lub rentowność przedsiębiorstwa odpowiedzialnego za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym były zagrożone. Wystarczy, by wobec braku spornych praw realizacja szczególnych

zadań zleconych przedsiębiorstwu nie powiodła się lub by utrzymanie tych praw było niezbędne do umożliwienia ich właścicielowi spełnienia zleconych mu zadań świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym na warunkach akceptowalnych z gospodarczego punktu widzenia (wyrok z dnia 15 listopada 2007 r., International Mail Spain, C-162/06, EU:C:2007:681, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 Dopuszczenie w art. 106 ust. 2 TFUE, pod pewnymi warunkami, odstępstw od ogólnych norm traktatu ma na celu pogodzenie interesu państw członkowskich polegającego na wykorzystywaniu pewnych przedsiębiorstw, w szczególności z sektora publicznego, jako instrumentu polityki gospodarczej lub fiskalnej z interesem Unii polegającym na poszanowaniu reguł konkurencji i zachowaniu jedności wspólnego rynku (zob. podobnie wyrok z dnia 23 października 1997 r., Komisja/Francja, C-159/94, EU:C:1997:501, pkt 55).

32 Jak zostało wskazane w pkt 21 niniejszego wyroku, Viasat uważa, że Komisja miała obowiązek zbadania, w ramach oceny na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE, czy poszanowanie drugiej i czwartej z przesłanek Altmark przeszkodziłoby wykonywaniu przez TV2 zadań, które zostały jej powierzone.

33 W tym względzie należy wskazać, że w celu zbadania środka na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE Komisja, wbrew twierdzeniom wnoszącej odwołanie, nie bada poszanowania przesłanek ustanowionych w orzecznictwie zapoczątkowanym wyrokiem Altmark, w szczególności wynikających z niego przesłanek drugiej i czwartej.

34 Jak trafnie orzekł Sąd w pkt 63 zaskarżonego wyroku, kontrola poszanowania przesłanek ustanowionych w owym orzecznictwie jest kwestią nadrzędną, to znaczy następuje podczas badania, czy przedmiotowe środki należy zakwalifikować jako pomoc państwa. Kwestia ta poprzedza w istocie kwestię zbadania, w razie potrzeby, czy pomoc niezgodna ze wspólnym rynkiem jest jednak konieczna do wykonywania zadań powierzonych beneficjentowi przedmiotowego środka, na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE.

35 Natomiast nie ma potrzeby stosowania przesłanek ustanowionych w orzecznictwie Altmark wówczas, kiedy Komisja, stwierdziwszy, że dany środek powinien zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa, w szczególności ponieważ przedsiębiorstwo będące jego beneficjentem nie jest w stanie przejść testu porównania z przeciętnym przedsiębiorstwem, prawidłowo zarządzanym i odpowiednio wyposażonym w środki umożliwiające świadczenie żądanych usług publicznych, bada, czy pomoc ta może być uzasadniona na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE.

36 Ten ostatni przepis, doprecyzowany przez protokół (nr 26) w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym (Dz.U. 2010, C 83, s. 308) oraz – w odniesieniu do dziedziny, której dotyczy niniejszy przypadek – przez protokół (nr 29) w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich (Dz.U. 2010, C 83, s. 312), nie może być interpretowany w sposób oderwany jedynie w świetle swojego brzmienia, bez uwzględnienia wyjaśnień zawartych we wspomnianych protokołach.

37 Wniosek zawarty w pkt 35 niniejszego wyroku znajduje poparcie, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 43 opinii, w brzmieniu protokołu nr 29, który stanowi, że „[p]ostanowienia traktatów nie naruszają kompetencji państw członkowskich w zakresie zapewnienia finansowania publicznego nadawania w zakresie, w jakim takie finansowanie przyznaje się organizacjom nadawczym w celu wypełnienia misji służby publicznej, która została powierzona, określona i zorganizowana przez każde państwo członkowskie, oraz w zakresie, w jakim takie finansowanie nie wpływa na warunki handlowe i konkurencję w Unii w zakresie, w jakim byłoby to sprzeczne ze wspólnym interesem, przy uwzględnieniu konieczności realizacji mandatu tej służby publicznej”.

38 W świetle powyższych rozważań Sąd nie obraził więc prawa, uznając w zaskarżonym wyroku, że art. 106 ust. 2 TFUE nie zobowiązuje Komisji do uwzględnienia drugiej i czwartej z przesłanek Altmark w celu stwierdzenia, czy dana pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy tego przepisu.

39 Zarzut pierwszy należy zatem oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia art. 296 TFUE

Argumentacja stron

40 W zarzucie drugim Viasat podważa pkt 103 i 104 zaskarżonego wyroku na tej podstawie, że Sąd obraził prawo poprzez oddalenie jej zarzutu na poparcie żądania stwierdzenia nieważności opartego na naruszeniu przez Komisję w spornej decyzji jej obowiązku wynikającego z art. 296 TFUE.

41 Viasat zarzuca również Sądowi brak odpowiedzi na zarzuty podniesione w skardze w pierwszej instancji.

42 Komisja podnosi, że zarzut drugi jest w części niedopuszczalny, a w każdym razie jest bezzasadny.

Ocena Trybunału

43 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie, jakiego wymaga art. 296 TFUE, powinno być dostosowane do charakteru rozpatrywanego aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi – dokonać jej kontroli (wyrok z dnia 29 września 2011 r., Elf Aquitaine/Komisja, C-521/09 P, EU:C:2011:620, pkt 147 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 W tym względzie należy wskazać, że w pkt 103 zaskarżonego wyroku Sąd oddalił zarzut dotyczący braku uzasadnienia spornej decyzji, wskazując, że „niezawarcie w [spornej] decyzji żadnej wzmianki o roli odgrywanej przez drugą i czwartą z przesłanek Altmark w ocenie zgodności rozpatrywanych środków z rynkiem wewnętrznym nie wynika z błędu w rozumowaniu Komisji czy też braku uzasadnienia tej decyzji, lecz z faktu, iż w decyzji tej zastosowano inne ramy analityczne niż te wybrane przez [Viasat]”.

45 Jak przyznała spółka Viasat, sporna decyzja byłaby niewystarczająco uzasadniona jedynie wtedy, gdyby Komisja była zobowiązana zastosować ramy analizy, które zdaniem tej spółki wynikają z art. 106 ust. 2 TFUE.

46 Tymczasem z pkt 37 niniejszego wyroku wynika, że art. 106 ust. 2 TFUE nie zobowiązywał Komisji do uwzględnienia drugiej i czwartej z przesłanek Altmark w celu stwierdzenia, czy dana pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy tego przepisu. Wobec tego Sąd nie obraził prawa poprzez stwierdzenie, że sporna decyzja została wystarczająco uzasadniona.

47 Ponadto, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 58 opinii, zastrzeżenie dotyczące braku odpowiedzi na zarzuty podniesione w skardze w pierwszej instancji nie jest rozwinięte wystarczająco, aby pozostałe strony w postępowaniu odwoławczym mogły na nie odpowiedzieć lub aby Trybunał mógł orzec w jego przedmiocie. Jest ono zatem niedopuszczalne.

48 Zarzut drugi odwołania należy wobec tego oddalić jako w części niedopuszczalny i w części bezzasadny.

49 Z całości powyższych rozważań wynika, że odwołanie należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

50 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

51 Ponieważ Komisja i TV2 A/S wniosły o obciążenie spółki Viasat kosztami postępowania, a ta przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

52 W myśl art. 140 § 1 regulaminu postępowania, mającego także zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie jego art. 184 § 1, państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.

53 Królestwo Danii jako interwenient w postępowaniu przed Sądem pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Viasat Broadcasting UK Ltd zostaje zobowiązana do zapłaty kosztów poniesionych przez Komisję Europejską i przez TV2/Danmark A/S.

3) Królestwo Danii pokrywa własne koszty.

Podpisy